

Broj: 02-05-8923-18/15
Sarajevo, 14.05.2015. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), Vlada Kantona Sarajevo, na **Sedmoj** sjednici održanoj **14.05.2015.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o provođenju Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo u 2014. godini.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo informativno.

P R E M I J E R

Elmedin Konaković

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo privrede
5. Ministarstvo finansija
6. Evidencija
7. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede

IZVJEŠTAJ
O PROVOĐENJU ZAKONA O NOVČANIM PODSTICAJIMA U
POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI NA PODRUČJU KANTONA
SARAJEVO U 2014. GODINI

Sarajevo, april, 2015. godine

S A D R Ž A J

	Strana
UVOD	3
I ZAKONSKI OSNOV	4
II ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2014. GODINI	13
1. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po modelima podsticaja	13
2. Prenesene obaveze	13
3. Isplaćeni podsticaji	14
4. Isplaćeno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata	14
5. Ostvareno pravo na novčani podsticaj	17
6. Uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj	20
7. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata	23
III ANALIZA OBIMA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	23
1. Uporedni pokazatelji obima proizvodnje	24
IV EFEKTI PODSTICAJA NA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU	26
1. ANIMALNA PROIZVODNJA	26
1.1. Farma za tov junadi i farma za tov piladi	26
1.2. Farma mliječnih krava	28
1.3. Vlastiti uzgoj priplodnih junica	29
1.4. Farma ovaca	30
2. BILJNA PROIZVODNJA	31
2.1. Ratarska proizvodnja	31
2.2. Povrtlarska proizvodnja	31
2.3. Voćarska proizvodnja	32
3. MODEL KAPITALNIH ULAGANJA	33
V PREGLED OSTVARENIH PRAVA NA FEDERALNU NOVČANU PODRŠKU	33
VI ZAKLJUČAK	35

U V O D

Od ukupnog teritorija Kantona Sarajevo na poljoprivredno i šumsko zemljište odnosi se 92% teritorije, dok se svega 8% površine odnosi na urbane i površine izvan sfere biljne ili neke druge proizvodnje. Međutim, većina stanovnika Kantona Sarajevo, tačnije 88,6 %, živi u urbanim područjima gradskog karaktera. Općine Trnovo, Ilidža, Hadžići i Ilijaš zauzimaju više od 50% površine Kantona i većim dijelom su ruralne. Činjenica je da je veliko prostranstvo nenastanjeno stanovništvom koje je sposobno za obavljanje privredne djelatnosti.

Kanton Sarajevo raspolaže značajnim površinama poljoprivrednog zemljišta. U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci dok zemljište više prirodne efikasnosti, kao što su oranice, vrtovi i voćnjaci, zauzima oko 30% površina. Većina poljoprivrednog zemljišta nalazi se u brdskim i planinskim područjima, dok je neznatan dio uz vodotoke i ima karakteristike ravničarskog zemljišta, tako da se sukladno zemljišnim i klimatskim uslovima ovih područja razvijaju i vidovi poljoprivredne proizvodnje.

Struktura zemljišnih površina	ha
Poljoprivredno zemljište	48.118,97
Šumsko zemljište	68.588,24
Neplodno zemljište	10.287,38
Ukupna površina Kantona	126.994,59

U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci sa oko 69 % ili 33.202 ha, dok zemljište više prirodne efikasnosti (oranice, vrtovi i voćnjaci) zauzima 31 % ili 14.916.97 ha. Međutim, ovi zemljišni resursi nisu iskorišteni u punoj mjeri i na adekvatan način. Stoga se nameće potreba stavljanja u funkciju navedenih zemljišnih resursa s ciljem snadbijevanja tržišta Kantona Sarajevo poljoprivrednim proizvodima sa ovog područja, te angažovanja što više radno sposobnog stanovništva u poljoprivredi.

Problem adekvatnog korištenja zemljišta je usitnjenost posjeda. Porodične farme su u prosjeku veličine 2-5 ha, rasute na po 5-7 parcela na kojima dominiraju mješoviti ratarsko-stočarski sistemi. Ovako mali i usitnjeni posjedi daju rezultate niskog nivoa produktivnosti na farmi i ograničavaju mogućnosti farmera da primijene moderne sisteme upravljanja.

Klimatski, zemljišni i drugi uslovi područja Kantona Sarajevo nisu najpovoljniji. Međutim, postoje pogodnosti za uspješnu proizvodnju značajnog broja poljoprivrednih kultura: krompira, kupusnjača, lukovičastog povrća, mrkve i sl., te proizvodnje mesa i mlijeka, nekih vrsta voća, meda i drugih pčelinjih proizvoda, ljekovitog bilja, slatkovodnih riba i sl.

Pored zemljišnih, Kanton Sarajevo raspolaže i značajnim proizvodnim i prerađivačkim kapacitetima prehrambene industrije, čije proizvodne mogućnosti nisu u cjelosti iskorištene, te sirovine osiguravaju sa drugih područja, pa i iz inostranstva.

I ZAKONSKI OSNOV

1. Zakon i podzakonski akti

Imajući u vidu značaj proizvodnje hrane za određenu društvenu zajednicu, upošljavanje i osiguranje materijalne egzistencije stanovništva, Kanton Sarajevo poljoprivredu smatra jednom od prioritetnih grana privrede. Da bi se dao podstrek razvoju poljoprivrede, Kanton Sarajevo je 2004. godine započeo sa izdvajanjem novčanih sredstava za podsticanje primarne poljoprivredne proizvodnje i jedan je od prvih kantona u Federaciji BiH koji je započeo sa implementacijom podsticaja u poljoprivredi. U cilju osiguravanja kontinuiteta i stabilnosti ovog programa, Skupština Kantona Sarajevo je početkom 2008. godine usvojila Zakon o novčanim podsticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 9/08).

Obzirom da je sredinom 2010. godine Parlament Federacije BiH donio Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/10) kojim je definisano da kantonalna ministarstva ne mogu podsticati proizvodnje koje podstiče Federacija, **to se intenzivno radilo na pripremi novog kantonalnog Zakona o novčanim podsticajima koji bi bio usklađen sa gore navedenim Zakonom.** Tako je već početkom 2012. godine Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj 09.01.2012. godine, donijela novi Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/12) koji je usklađen sa federalnim Zakonom i izvršena harmonizacija kantonalnih i federalnih podsticaja.

Navedenim Zakonom utvrđeni su modeli podsticaja proizvodnji i pojedini vidovi poljoprivredne proizvodnje koji se podstiču u okviru utvrđenih modela, te opšti uslovi koje kandidat mora ispuniti u cilju ostvarenja prava na novčani podsticaj. Takođe, kandidati za novčani podsticaj su razvrstani na neregistrovana lica, te registrovana fizička i pravna lica. Posebno je bitno naglasiti da su ovim Zakonom favorizovana pravna i registrovana fizička lica, tako da je za iste podsticaj uvećan za 30% (za osnovnu djelatnost) odnosno za 20% (za dopunsku djelatnost) u odnosu na neregistrovana lica. Cilj ovakvog opredjeljenja je da se na ovaj način poljoprivrednici motivišu za registrovanje djelatnosti i da na taj način u okviru poljoprivredne djelatnosti riješe svoj radni status. **Rezultat ovakvog zakonskog rješenja je povećanje broja poljoprivrednih proizvođača koji su registrovali djelatnost.**

S ciljem poboljšanja određenih rješenja definisanih navedenim Zakonom, početkom 2013. godine donesen je Zakon o izmjenama zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo koji je objavljen 18.04.2013. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/13). Navedenim izmjenama podsticaji su omogućeni i za vidove proizvodnjih koje nisu

bile obuhvaćene Zakonom, a zastupljene su u značajnoj mjeri na području Kantona Sarajevo, kao i određena jednostavnija rješenja u primjeni Zakona.

Podzakonski akti su: Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/13 i 39/14) i Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 35/14).

Pravilnik donosi Ministar privrede i istim su propisani posebni uslovi za ostvarenje prava na novčani podsticaj, dok se Odluka donosi za svaku budžetsku godinu u proceduri javne rasprave, tako da u donošenju iste učestvuju svi zainteresovani poljoprivrednici.

2. Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrše kantonalni poljoprivredni inspektori na osnovu člana 37. Zakona.

Takođe, pored kontrole od strane inspekcije, članom 30. Zakona je propisano da službenici Odjeljenja mogu ponovo izaći na lice mjesta nakon zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja i izvršiti provjeru proizvodnje, te zapisnički konstatovati zatečeno činjenično stanje.

3. Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva

Iznose novčanih podsticaja za sve vidove podsticaja, minimalne uslove za početak proizvodnje, minimalne uslove za investiranje te rokovi za podnošenje zahtjeva propisuju se Odlukom, koju donosi Vlada Kantona za svaku kalendarsku godinu.

U skladu sa članom 6. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede organizuje javnu raspravu po Prijedlogu odluke, te nakon provedene rasprave istu dostavlja Vladi u roku od 30 dana od dana usvajanja Budžeta, na donošenje.

U skladu sa gore navedenom zakonskom odredbom, javna rasprava po Prijedlogu odluke za 2014. godinu održana je 14.04.2014. godine u prostorijama Federalnog zavoda za poljoprivredu na Butmiru. Na javnoj raspravi bili su prisutni: predstavnici Općina sa područja Kantona, predstavnici udruženja poljoprivrednika, predstavnici firmi koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom te primarni poljoprivredni proizvođači (sveukupno 50 prisutnih). Javnoj raspravi prisustvovali su i predstavnici medija.

Prijedlogom odluke za 2014. godinu, iznosi podsticaja su smanjeni za 10-20% u odnosu na realizovane podsticaje u prethodnoj 2013. godini. Navedeno smanjenje urađeno je zbog toga što su za cca 20% smanjena sredstva za podsticaje u 2014. godini u odnosu na realizovana sredstva u 2013. godinu.

U tabeli br.1. navedeni su iznosi novčanih podsticaja za pojedine vidove poljoprivrednih proizvodnji po kategorijama kandidata, kao i minimalni uslovi proizvodnji koje kandidati moraju

imati kako bi mogli ostvariti pravo na novčani podsticaj, a koji su propisani Odlukom za 2014. godinu.

Tabela br. 1.

	MODELI PODSTICAJA	Obračunska jedinica	Minimalni uslovi za početak proizv. i maksimalni uslovi za neregistrovane kandidate	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje		
				Neregistrova ni kandidati (KM)	Registrovani kandidati (dopunska djel.) (KM)	Registrovani kandidati (osnovna djel.) (KM)
I	MODEL PODSTICAJA PROIZVODNJI					
1	ANIMALNA PROIZVODNJA					
a)	Farma mliječnih krava (400 litara-1300 litara) Farma mliječnih krava (preko 1300 litara)	Mliječno grlo	Minimalno 2 Maksimalno 10	107,00 120,00	122,00 130,00	153,00 171,00
b)	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	Mliječno grlo	Minimalno 2 Maksimalno 10	189,00	216,00	270,00
c)	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	Tele starosti do 6 mjeseci	Minimalno 3 Maksimalno 10	126,00	144,00	180,00
d)	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili za proširenje osnovnog stada ml. krava	Priplodna junica	Minimalno 1 Maksimalno 5	315,00	360,00	450,00
e)	Farma za tov junadi	Tovno june	Minimalno 3 Maksimalno 15	252,00	288,00	360,00
f)	Farma ovaca	Ovce (ovce, ovnovi i jagnjad starija od 6 mj.)	Minimalno 40 Maksimalno 120	25,00	29,00	36,00
g)	Farma koza samo u stajskom uzgoju ili pod nadzorom u ogradenim pro.	Koze (koze, jarci i jarići stariji od 6 mjeseci)	Minimalno 25 Maksimalno 100	25,00	29,00	36,00
h)	Farma za tov svinja	Tovno grlo	Minimalno 20 Maksimalno 100	13,00	14,00	18,00

i)	Farma za tov piladi	Tovno pile	3000 komada po turnusu	0,00	0,18	0,23
j)	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	Jednodnevno pile	Minimalno 10.000 komada po kvartalu	0,00	0,056	0,07
k)	Farma koka nosilja	Koka nosilja (osamnaesto nedeljna pilenka)	Minimalno 1.000 komada u toku godine	0,70	0,80	1,00
l)	Pčelinjak	Pčelinje društvo	Minimalno 30 Maksimalno 100	14,00	16,00	20,00
m)	Organizovani otkup svježeg mlijeka	Litar mlijeka	25.000 litara po kvartalu	/	/	0,08
n)	Proizvodnja sirove vune	Kilogram vune	100	0,70	0,80	1,00
2	BILJNA PROIZVODNJA					
a)	Ratarska proizvodnja					
1)	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	Hektar	Minimalno 0,6 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha	490,00	560,00	700,00
2)	Zasijane površine heljdom	Hektar	Minimalno 1,0 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha	280,00	320,00	400,00
3)	Zasijane površine ljekovitim biljem	Hektar	Minimalno 0,3 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,1 ha, a maksimalno 10 ha	490,00	560,00	700,00
b)	Povrtlarska proizvodnja					
1)	Zasnijane površine merkantilnim krompirom	Hektar	Minimalno 0,3 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,15 ha, a maksimalno 3 ha za neregistrovane i 6 ha za registrovane kandidate	1.400,00	1.600,00	2.000,00

2)	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	Hektar	Minimalno 0,2 ha jednog povrća , a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,1 ha, a maksimalno 1ha za sve kandidate	1.330,00	1.520,00	1.900,00
c)	Plastenička proizvodnja	Metar kvadratni	Minimalno 200 m2 jedne vrste kulture, a koja može biti zastupljena u više plastenika, a maksimalno 1000 m ²	1,05	1,20	1,50
d)	Voćarska proizvodnja					
1)	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	Hektar	Minimalno 0,3 ha jedne vrste voća, a ako je na više parcela jedna parcela ne može biti manja od 0,1 ha	Poluintenzivni 2.800,00 Intenzivni 3.500,00	Poluintenzivni 3.200,00 Intenzivni 4.000,00	Poluintenzivni 4.000,00 Intenzivni 5.000,00
2)	Održavanje zasada krošnjastog voća	Hektar	0,3 ha jedne kulture	840,00	960,00	1.200,00
3)	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	Hektar	Minimalno 0,2 ha jedne vrste voća na jednoj parceli	2.100,00	2.400,00	3.000,00
4)	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	Kilogram	5000 kg u toku godine, a maksimalno 50.000 kg	0,084	0,096	0,12
5)	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	Kilogram	500 kg u toku godine, a maksimalno 5000 kg	0,21	0,24	0,30
3	GLJIVARSKA PROIZVODNJA					
a)	U okviru gljivarske proiz. podstiče se proiz. gljiva u zatvorenom prostoru	Tona komposta	Minimalno 15 tona komposta po kvartalu	0,00	32,00	40,00
4	ORGANSKA PROIZVODNJA					
a)	U okviru organske proiz. podstiče se certificiranje organske proiz. u tekućoj godini	Certificiranje		56% od iznosa računa za certifikaciju	64% od iznosa računa za certifikaciju	80% od iznosa računa za certifikaciju
II	MODEL KAPITALNIH ULAGANJA					
1.	U okviru modela kapitalnih ulaganja u tekućoj godini podstiče se:					

a)	Izgradnja objekata započeta u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50 % i to za:					
1)	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	Metar kvadratni	Minimalno 100	42,00	48,00	60,00
2)	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	Metar kvadratni	Minimalno 100	42,00 za osnovicu objekta, a 21,00 za upotrebnu površinu na spratu	48,00 za osnovicu objekta, a 24,00 za upotrebnu površinu na spratu	60,00 za osnovicu objekta, a 30,00 za upotrebnu površinu na spratu
3)	Objekte za skladištenje, hlađenje, i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	Metar kvadratni	Minimalno 100	35,00 za osnovicu objekta, a 17,50 za upotrebnu površinu na spratu	40,00 za osnovicu objekta, a 20,00 za upotrebnu površinu na spratu	50,00 za osnovicu objekta, a 25,00 za upotrebnu površinu na spratu
4)	Izgradnju ribnjaka	Metar kvadratni	Minimalno 100	35,00	40,00	50,00
b)	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, koza, ovaca i peradi u cilju usklađivanja sa Pravilnikom o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo					
		Metar kvadratni	Minimalno 50	35,00	40,00	50,00
2.	U okviru modela kapitalnih ulaganja podstiče se kupovina u tekućoj godini:					
a)	Kupovina poljop.zemljišta isključivo za poljoprivrednu proizvodnju, a u cilju povećanja polj. proizvodnje	Hektar	0,5	Njiva 1.050,0 livada 700,0 pašnjak 560,0	Njiva 1200,0 livada 800,0 pašnjak 640,0	Njiva 1500,0 livada 1000,0 pašnjak 800,0
b)	Novog staklenika ili plastenika	Po računu	Minimalno 200 m2	14%	16%	20%
c)	Nove poljoprivr. mehanizacije i priključnih sred.	Po računu	Komad	14%	16%	20%
d)	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	Po računu	Komad	14%	16%	20%
e)	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	Priplodna junica	Minimalno 5, a Maksimalno 10	350,00	400,00	500,00

III MODEL OSTALIH VRSTA NOVČANIH PODSTICAJA		
U okviru ostalih vrsta novčanih podsticaja, a u zavisnosti od raspoloživih sredstava Vlada može podsticati:		
a)	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede, a koje ocijeni značajnim za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području Kantona Sarajevo	100.000,00
b)	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija, a koje su u funkciji razvoja poljoprivrede na području Kantona Sarajevo	6.000,00
c)	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima i drugim manifestacijama iz oblasti poljoprivrede koji se organizuju na području Kantona Sarajevo ili području Bosne i Hercegovine	50.000,00

4. Procedura rješavanja zahtjeva

Implmentaciju novčanih podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji (kantonalnih i federalnih) vrši Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo putem Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove koje je smješteno u iznajmljenim prostorijama Federalnog zavoda za poljoprivredu na Butmiru.

Procedura rješavanja zahtjeva na novčani podsticaj obavlja se u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, te drugim zakonima i propisima iz okvira rada organa uprave.

Za svaki formalno-pravno ispravan zahtjev, službenici Odjeljenja izlaze na lice mjesta i utvrđuju činjenično stanje, te zapisnički konstatuju proizvodnju. Nakon provedenog postupka utvrđivanja činjeničnog stanja i provjere navoda iz svakog zahtjeva, Ministarstvo privrede donosi rješenje o ostvarenju ili neostvarenju prava na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju navedenu u zahtjevu. Na osnovu donesenog rješenja, nalog za doznaku novčanih sredstava na žiro-račun poljoprivrednog proizvođača dostavlja se Ministarstvu finansija na realizaciju.

Pored poslova na provođenju materijalnih propisa iz oblasti novčanih podsticaja službenici Odjeljenja aktivno učestvuju na izradi koncepcija i osnova za donošenje opštih akata i prijedloga za odlučivanje o preduzimanju odgovarajućih mjera u realizaciji novčanih podsticaja, učestvuju u pripremi prednacrt, nacrt i prijedloga propisa kojima se reguliše materija iz oblasti novčanih podsticaja u poljoprivredi, učestvuju u davanju usmenih objašnjenja za pravilnu primjenu propisa iz oblasti novčanih podsticaja, rješavaju pitanja ocjene i realizacije projekata i novčanih podsticaja u poljoprivredi, prate realizaciju predloženih mjera za novčane podrške i dr.

Odjeljenje provodi i izvještajno prognozne aktivnosti, a koje su propisane Zakonom o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03).

U skladu sa Zakonom o poljoprivrednim savjetodavnim službama ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13) Odjeljenje aktivno učestvuje na implementaciji ovog Zakona na području Kantona Sarajevo, kroz konstantno pružanje stručnih savjeta proizvođačima na terenu, a u skladu sa Zakonom o stočarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13) Odjeljenje učestvuje u prikupljanju određenih podataka za uzgojno selekcijski rad.

Iz navedenih aktivnosti Odjeljenja može se zaključiti da se svake godine povećava broj oblasti rada Odjeljenja, a broj uposlenika ostaje isti. Stoga je neophodno kadrovsko jačanje i materijalno osposobljavanje Odjeljenja kako bi se uspješno realizovale sve navedene aktivnosti.

5. Broj obrađenih predmeta

U toku 2014. godine u proceduri rješavanja bilo je ukupno **2 416** zahtjeva za ostvarenje prava na kantonalni novčani podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji. U tabeli br. 2. dat je pregled

zaprimljenih, pozitivno i negativno riješenih zahtjeva na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju po općinama Kantona Sarajevo u 2014. godini.

Tabela br. 2 .

Općine Kantona Sarajevo	Broj zahtjeva prenesenih iz 2013.g. (zbog trajanja ciklusa proizvod.)	Broj zahtjeva zaprimljenih u 2014. g.	Ukupan broj zahtjeva na rješavanju u 2014. g.	Broj pozitivno riješenih zahtjeva (isplaćeni u 2014.)	Broj zahtjeva pozitivno riješeni a nisu isplaćeni	Broj negativno riješenih zahtjeva	Broj zahtjeva od kojih su kandidati odustali	Broj zahtjeva prenesenih u 2015.g. (zbog trajanja ciklusa proizvod.)
Stari Grad	1	33	34	29	0	3	1	1
Centar	2	79	81	67	1	3	5	5
Novo Sarajevo	0	21	21	20		1	0	0
Novi Grad	6	160	166	133	4	9	9	11
Ilidža	7	169	176	141	8	12	9	6
Vogošća	16	261	277	226	7	10	14	20
Hadžići	25	666	691	600	28	17	24	22
Ilijaš	61	696	757	597	4	24	62	70
Trnovo	3	210	213	191	7	6	9	0
UKUPNO	121	2295	2416	2004	59	85	133	135

Najveći broj zaprimljenih zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj je upravo iz onih općina Kantona Sarajevo koje imaju najviše ruralnih poljoprivrednih domaćinstava koje ujedno raspolažu i sa najviše obradivog poljoprivrednog zemljišta i drugim prirodnim resursima, a to su općine Ilijaš, Hadžići, Vogošća i Trnovo. Ohrabruje činjenica da iz općina, koje su pretežno urbane, ima dosta pristiglih zahtjeva što ukazuje na to da se stanovništvo ovih općina sve više usmjerava ka poljoprivrednoj proizvodnji kupujući ili uzimajući u zakup poljoprivredno zemljište u ruralnim područjima Kantona Sarajevo. Takve su općine Ilidža i Novi Grad.

U tabeli br. 3. dat je pregled obrađenih zahtjeva na kantonalni novčani podsticaj po vidovima poljoprivredne proizvodnje.

Tabela br. 3.

Rb	Vid poljoprivredne proizvodnje	Pozitivno riješeni	Pozitivno riješeni a nisu isplaćeni	Negativno riješeni	Prenos u 2015. god.	Odustali	Ukupno na rješavanju u 2014. god
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	523	1	11	0	20	555
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	277	1	7	0	7	292
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	4	0	3	10	2	19
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	226	2	15	43	16	302
5.	Farma za tov junadi	70	1	4	0	14	89
6.	Farma ovaca	198	19	6	0	7	230
7.	Farma koza	6	1	1	0	1	9
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi	126	20	6	14	8	174
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	8	0	0	2	0	10
11.	Farma koka nosilja	9	2	0	4	0	15
12.	Pčelinjak	157	1	6	0	8	172
13.	Organizovani otkup svježeg mlijeka	11	1	0	0	0	12
14.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0	0
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	98	0	4	56	5	163
16.	Zasijane površine heljdom	40	0	1	0	3	44
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	3	0	0	0	1	4
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	100	1	6	0	9	116
19.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	11	0	1	0	8	20
20.	Plastenička proizvodnja	12	0	1	0	1	14
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	2	1	1	0	0	4
22.	Održavanje zasada krošnjastog voća	11	0	0	0	1	12
23.	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	8	2	4	0	6	20
24.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0	0	0	0	0	0
25.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	11	0	0	0	0	11
26.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prosruru	17	0	0	5	0	22
27.	Certificiranje organske proizvodnje	5	3	0	0	4	12
28.	Izgradnja novih objekata u okviru poljoprivrednog gazdinstva	6	1	2	0	2	11
29.	Rekonstrukcija štalskih objekata	0	0	1	0	1	2
30.	Kupovina poljoprivrednog						

	zemljišta	0	0	0	0	0	0
31.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	1	0	0	0	0	1
32.	Kupovina nove poljopr mehanizacije i priključnih sredstava	0	2	3	0	4	9
33.	Kupovina nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	63	0	2	0	5	70
34.	Kupovina priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	1	0	0	1	0	2
	UKUPNO OBRADENO	2004	59	85	135	133	241

Iz tabele br. 3 jasno je uočljivo da je najviše podnesenih zahtjeva na novčani podsticaj za farme mliječnih krava, tov junadi, tov piladi, farme ovaca i za vlastiti uzgoj priplodnih junica, što ukazuje na činjenicu da je stočarstvo još uvijek vodeća grana poljoprivrede na području Kantona Sarajevo.

II. ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2014. GODINI

1. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po modelima podsticaja

U 2014. godini su pozitivno riješena 2063 zahtjeva uz ostvareno pravo na novčani podsticaj u iznosu od 3.700.728,47 KM. Za 2004 pozitivno riješena zahtjeva isplaćeno je 3.433.684,64 KM, a za 59 zahtjeva zbog nedostatka sredstava, novčani podsticaj u iznosu od 267.045,41 KM nije isplaćen i isti je prenesen kao obaveza u 2015. godinu.

U 2014. godini ostvaren je novčani podsticaj po modelu proizvodnji i modelu kapitalnih ulaganja u slijedećim iznosima (isplaćeni i preneseni podsticaji):

a)	U okviru modela podsticaja proizvodnji	3.321.257,44 KM
b)	U okviru modela kapitalnih ulaganja	379.471,03 KM
c)	U okviru modela ostalih vrsta novčanih podsticaja	0,00 KM
	UKUPNO	3.700.728,47 KM

2. Prenesene obaveze

Zbog nedostatka sredstava za 59 pozitivno riješenih zahtjeva nisu isplaćeni novčani podsticaji u iznosu od 267.045,41 KM. Ovaj iznos je evidentiran kao budžetska obaveza za 2015. godinu i isti će biti planiran i isplaćen u skladu sa Odlukom za 2015.godinu. U tabeli br. 4. dat je pregled ostvarenog prava novčanih podsticaja koji nisu isplaćeni i isti su preneseni u 2015. godinu.

Tabela br. 4.

Rb.	Vrsta proizvodnje	Broj riješenih	Novčani iznos podsticaja (u KM)	Ukupan
-----	-------------------	----------------	---------------------------------	--------

		predmeta	Za registrovane kandidate (Pravna lica i fizičko lica- Osnovna djelatnost)	Za registrovane kandidate fizičko lice- Dopunska djelatnost)	Za neregistrova ne kandidate (Fizičko lice)	iznos
1	Farma mliječnih krava (400litara-1300 litara) Farma mliječnih krava (preko 1300 litara)	1	4.590,00	0,00	0,00	4.590,00
2	Farma mliječnik krava koja nije u sistemu otkupa	1	0,00	0,00	945,00	945,0
3	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili za proširenje osnovnog	2	31.500,00	0,00	2.250,00	33.750,00
4	Farma za tov junadi	1	0,00	0,00	1.008,00	1.008,00
5	Farma ovca	19	19.584,00	0,00	41.546,00	61.130,00
6	Farma koza samo u stajskom uzgoju ili pod nadzorom u ograđenim pro.	1	8.892,00	0,00	0,00	8.892,00
7	Farma za tov piladi	20	47.132,52	2.534,40	0,00	49.666,92
8	Farma koka nosilja	2	9.999,00	8.000,00	0,00	17.999,00
9	Pčelinjak	1	0,00	2.848,00	0,00	2.848,00
10	Org.otkup svjež.mlijeka	1	18.741,28	0,00	0,00	18.741,28
11	Zas.pov.mer.krompirom	1	12.000,00	0,00	0,00	12.000,00
12	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	2	3.300,00	0,00	2.940,00	6.240,00
13	Zasnivanje novih zasada kroš.voća	1	0,00	0,00	4.480,00	4.480,00
14	U okviru organske proizvodnje podstiče se certificiranje organske proizvodnje u tekućoj godini	3	636,48	1.120,00	0,00	1.756,48
15	Kupovina polj.mehanizacije i opreme	1	4.738,49	0,00	0,00	4.738,49
16	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	1	23.803,44	0,00	0,00	23.803,44
17	Objekte za skladištenje, hlađenje, i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	1	0,00	14.456,80	0,00	14.456,80
	U K U P N O:	59	184.917,21	28.959,20	53.169,00	267.045,41

3. Isplaćeni podsticaji

U 2014. godini isplaćen je novčani podsticaj za 2004 pozitivno riješena zahtjeva u iznosu od 3.433.684,64 KM po modelima kako slijedi:

a)	U okviru modela podsticaja proizvodnji	3.097.212,04 KM
b)	U okviru modela kapitalnih ulaganja	336.472,30 KM
c)	U okviru modela ostalih vrsta novčanih podsticaja	0,00 KM
	Ukupno	3.433.684,64 KM

U tabeli br. 5. prezentiran je novčani iznos i procentualno učešće ostvarenih i isplaćenih podsticaja po modelima podsticaja u 2014. godini.

Tabela br.5.

R.b.	MODELI PODSTICAJA	OSTVARENO PRAVO (KM)	% UČEŠĆA
1.	Model podsticaja proizvodnji	3.097.212, 04	90,20
2.	Model kapitalnih ulaganja	336.472, 30	9,80
3.	Model ostalih vrsta novčanih podsticaja	0,00	0,00
	UKUPNO	3.433.684,34	100

4. Isplaćeno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

U tabeli br. 9. dat je pregled ostvarenog i isplaćenog prava na novčani podsticaj u 2014. g. (u KM) po kategorijiji kandidata (registrovani – neregistrovani kandidat) za sve vidove poljoprivredne proizvodnje.

Tabela br.9.

	POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	Neregistrovana lica	Registrovana lica (dopunska djelatnost)	Registrovana lica (osnovna djelatnost)	Neprofitne organiz.	UKUPNO PO VIDOVIMA PROIZVODNJE
	1. ANIMALNA PROIZVODNJA					
1.	Farma mliječnih krava (400 l do 1300 l mlijeka; Farma mliječnih krava (preko 1300 l)	166.039,00	1.098,00	418.869,00	0,00	586.006,00
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	183.890,00	1.728,00	20.520,00	0,00	206.138,00
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	2.520,00	0,00	0,00	0,00	2.520,00
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnog stada mliječnih krava	91.395,00	14.640,00	71.100,00	0,00	177.135,00
5.	Farma za tov junadi	82.656,00	12.096,00	95.580,00	0,00	190.332,00
6.	Farma ovaca	405.950,00	26.999,00	111.780,00	0,00	544.729,00

7.	Farma koza	9.225,00	0,00	0,00	0,00	9.225,00
8.	Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Farma za tov piladi	0,00	15.226,74	294.156,75	0,00	309.383,49
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0,00	61.729,78	0,00	61.729,78
11.	Farma koka nosilja	0,00	29.464,00	23.753,00	0,00	53.217,00
12.	Pčelinjak	141.862,00	8.656,00	11.760,00	0,00	162.278,00
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0,00	0,00	121.302,32	0,00	121.302,32
14.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO	1.083.537,00	109.907,74	1.230.550,85	0,00	2.423.995,59
2. BILJNA PROIZVODNJA						
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	86.886,10	6.160,00	95.624,00	0,00	188.670,10
16.	Zasijane površine heljdom	48.048,00	4.960,00	36.380,00	0,00	89.388,000
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	3.626,00	0,00	13.300,00	0,00	16.926,00
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	106.610,00	0,00	152.860,00	0,00	259.470,00
19.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	3.458,00	12.320,00	7.299,00	0,00	23.077,00
20.	Plastenička proizvodnja	4.504,50	1.512,00	10.050,00	0,00	16.066,50
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	1.960,00	0,00	16.000,00	0,00	17.960,00
22.	Održavanje zasada krošnjastog voća	7.770,00	0,00	0,00	0,00	7.770,00
23.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	4.893,00	0,00	0,00	0,00	4.893,00
24.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	1.336,79	0,00	0,00	0,00	1.336,79
25.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	2.767,24	0,00	0,00	0,00	2.767,24
	UKUPNO	271.859,63	24.952,00	331.513,00	0,00	628.324,63
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA						

26.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0,00	2.042,24	41.147,40	0,00	
	UKUPNO	0,00	2.042,24	41.147,40	0,00	43.189,64
4. ORGANSKA PROIZVODNJA						
27.	Certificiranje organske proizvodnje	840,00	861,18	0,00	0,00	1.701,18
	UKUPNO	840,00	861,18	0,00	0,00	1.701,18
5. IZGRADNJA OBJEKATA - KAPITALNA ULAGANJA						
28.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	43.377,46	0,00	0,00	0,00	43.377,46
29.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	0,00	0,00	66.675,00	0,00	66.675,00
30.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI-KAPITALNA ULAGANJA						
33.	Kupovina poljop. zemljišta isključivo za poljop. proiz.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	780,00	0,00	0,00	0,00	780,00
35.	Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u biljnoj proizvodnji	32.624,15	14.150,08	153.865,61	0,00	200.639,84
67.	Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj proizvodnji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37.	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0,00	0,00	25.000,00	0,00	25.000,00

	UKUPNO	76.781,61	14.150,08	245.540,61	0,00	336.472,30
7. OSTALE VRSTE NOVČANIH PODSTICAJA						
38.	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede	/	/	/		
39.	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija	/	/	/		
40.	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima	/	/	/		
	UKUPNO	/	/	/		
	SVEUKUPNO	1.433.018,24	151.913,24	1.848.753,16	0,00	3.433.684,64

Analitički pregled poljoprivrednih proizvođača koji su ostvarili pravo na novčane podsticaje, odnosno za koje je isplaćen novčani podsticaj za pojedine segmente poljoprivredne proizvodnje u 2014. godini, prezentirat će se na web stranici Ministarstva privrede (www.ks.gov.ba).

5. Ostvareno pravo na novčani podsticaj

Kako smo već naveli, u 2014. godini pozitivno su rješena 2063 predmeta sa ostvarenim pravom na novčani podsticaj u iznosu od 3.700.728,47 KM. Zbog nedostatka sredstava 59 pozitivno rješeni predmeta nije isplaćeno te su kao obaveza preneseni u 2015. godinu. U prethodnom izlaganju detaljno smo analizirali pregled isplaćenih podsticaja i prenesenih obaveza. Međutim, u prikazivanju realnog stanja poljoprivrede neophodno je prikazati ukupno ostvareno pravo na podsticaj, tj. obim poljoprivredne proizvodnje za koju je ostvareno pravo za podsticaje u 2014. godini.

U tabeli br.10. dat je pregled ostvarenog prava po modelima podsticaja

Tabela br.10.

R.b	MODELI PODSTICAJA	OSTVARENO I ISPLAĆENO PRAVO (KM)	OSTVARENO PRAVO I PRENESENO U 2015. (KM)	UKUPNO OSTVARENO PRAVO (KM)	% učešća
1.	Model podsticaja proizvodnji	3.097.211,04	224.046,68	3.321.257,44	89,7
2.	Model kapitalnih ulaganja	336.472,30	42.998,73	379.471,03	10,3
3.	Model ostalih vrsta novčanih podsticaja	0,00	0,00	0,00	0,00
	SVEUKUPNO	3.433.683,64	267.045,41	3.700.728,47	100

Iz tabele br. 10. može se vidjeti da je ukupno ostvareno pravo na novčani podsticaj u 2014. godini **3.700.728,47 KM**, isplaćeno je **3.433.684,64 KM** a prenesene obaveze u 2015. godinu su **267.045,41 KM**.

Za model podsticaja proizvodnji ostvareno je pravo sa 89,7 % udjela od ukupno ostvarenog prava, dok je za model kapitalnih ulaganja 10,3 %.

U tabeli br. 11. dat je pregled ostvarenog i isplaćenog prava na novčani podsticaj po pojedinim vidovima poljoprivredne proizvodnje za 2014. godinu.

Tabela br. 11.

R.b.	I MODEL PODSTICAJA PROIZVODNJI	Ostvareno pravo na novčani podsticaj			% učešća
		Isplaćeni podsticaji	Neisplaćeni podsticaji	UKUPNO	
1. ANIMALNA PROIZVODNJA					
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	586.006,00	4.590,00	590.596,00	17,79
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	206.138,00	945,00	207.083,00	6,24
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	2.520,00	0,00	2.520,00	0,08
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada	177.135,00	33.750,00	210.885,00	6,35
5.	Farma za tov junadi	190.332,00	1.008,00	191.340,00	5,77
6.	Farma ovaca	544.729,00	61.130,00	605.859,00	18,25
7.	Farma koza	9.225,00	8.892,00	18.117,00	0,55
8.	Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Farma za tov piladi	309.383,49	49.666,92	359.050,41	10,81
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	61.729,78	0,00	61.729,78	1,86
11.	Farma koka nosilja	53.217,00	17.999,00	71.216,00	2,15
12.	Pčelinjak	162.278,00	2.848,00	165.126,00	4,98
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	121.302,32	18.741,28	140.043,32	4,22
14.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO	2.423.995,59	199.570,20	2.623.565,51	79,00
2. BILJNA PROIZVODNJA					
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	188.670,10	0,00	188.670,10	5,68
16.	Zasijane površine heljdom	89.388,00	0,00	89.388,00	2,70
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	16.926,00	0,000	16.926,00	0,51
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	259.470,00	12.000,00	271.470,00	8,18
19.	Zasijane površine ostalim povrtnim	23.077,00	0,00	23.077,00	0,70

	kulturama				
20.	Plastenička proizvodnja	16.066,50	0,00	16.066,50	0,49
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	17.960,00	4.480,00	22.440,00	0,68
22.	Održavanje zasada krošnjastog voća	7.770,00	0,00	7.770,00	0,24
23.	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	4.893,00	6.240,00	11.133,00	0,34
24.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	1.336,79	0,00	1.336,79	0,04
25.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	2.767,24	0,00	2.767,24	0,09
	UKUPNO	628.324,63	22.720,00	651.044,63	19,60
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA					
26.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	43.189,64	0,00	43.189,64	1,30
4. ORGANSKA PROIZVODNJA					
27.	Certificiranje organske proizvodnje	1.701,18	1.756,48	3.457,66	0,10
	UKUPNO	3.097.211,04	224.046,68	3.321.257,44	100
II MODEL KAPITALNIH ULAGANJA					
1.	Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	43.377,46	0,00	43.377,46	11,45
3.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	66.675,00	0,00	66.675,00	17,57
4.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstava	0,00	14.456,80	14.456,80	3,80
5.	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Rekonstrukcija štalskih objekata	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Kupovina poljoprivrednog zemljišta	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	780,00	0,00	780,00	0,20
9.	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredsatva	200.639,84	4.738,49	205.378,33	54,12
10.	Kupovina nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	0,00	23.803,44	23.803,44	6,27
11.	Kupovina priplodnih junica	25.000,00	0,00	25.000,00	6,59
	UKUPNO	336.472,30	42.998,73	379.471,03	100
	SVEUKUPNO	3.433.683,64	267.045,41	3.700.728,47	100

U tabeli br.12. dati su uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj i procentualnom učešću ostvarenog prava po vidovima poljoprivredne proizvodnje u periodu od 2010. do 2014. godine.

Tabela br. 12.

	2010		2011		2012		2013		2014	
	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%
Animalna proizvo.	2.911.027,41	72,58	2.572.316,49	72,71	1.954.360,09	63,70	2.834.290,61	73,06	2.623.565,79	70,9
Biljna proizvodnja	765.324,72	19,08	647.996,43	18,32	941.251,54	30,70	770.172,34	19,85	651.044,63	17,5
Gljivarska proizvo.	23.206,20	0,58	26.381,00	0,75	41.979,50	1,40	36.585,90	0,94	43.189,46	1,2
Organska proizvo.	0	0	0	0	12.014,69	0,40	5.556,92	0,14	3.457,56	0,1
Kapitalna ulaganja	311.470,75	7,8	291.237,72	8,24	118.138,82	3,80	232.835,08	6,00	379.471,03	10,3
UKUPNO	4.011.029,08	100	3.537.931,64	100	3.067.744,64	100	3.879.440,85	100	3.700.728,47	100

Iz navedenog pregleda uporednih pokazatelja može se vidjeti da iznos sredstava za podsticaje nema kontinuitet rasta. Iznos sredstava se iz godine u godinu smanjuje, a ovakvo stanje se negativno odražava na poljoprivrednu proizvodnju.

Ohrabruje činjenica da je u 2014. godini došlo do povećanja kapitalnih ulaganja, koja su u posljednjih nekoliko godina bila u stalnom opadanju. Ostale proizvodnje zadržavaju približno isti nivo i očekivati je uz uvećanje sredstava za podsticaje i njihov rast u narednom periodu.

6. Uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj

U tabeli br. 13. dati su uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj za 2013. i 2014. godinu.

Tabela br. 13.

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	2013. godina				2014. godina			
	Neregistrovana lica	Registrowana lica (dopunska djelatnost)	Registrowana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO	Neregistrovana lica	Registrowana lica (dopunska djelatnost)	Registrowana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO
I. ANIMALNA PROIZVODNJA								
1. Farma mliječnih krava (400 l do 1300 l mlijeka; Farma mliječnih krava (preko 1300 l))	91.699,00	1.088,00	486.670,00	680.457,00	166.039,00	1.098,00	423.459,00	590.596,00
2. Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	214.608,00	0,00	21.600,00	236.208,00	184.835,00	1.728,00	20.520,00	207.083,00
3. Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	2.380,00	0,00	4.600,00	6.980,00	2.520,00	0,00	0,00	2.520,00
4. Vlastiti uzgoj priplodnih junica za								

	remont ili proširenje osnovog stada mliječnih krava	138.600,00	0,00	49.000,00	187.600,00	93.645,00	14.640,00	102.600,00	210.885,00
5.	Farma za tov junadi	106.400,00	14.720,00	69.200,00	190.320,00	83.664,00	12.096,00	95.580,00	191.340,00
6.	Farma ovaca	600.986,00	22.656,00	99.032,00	722.674,00	447.496,00	26.999,00	131.364,00	605.859,00
8.	Farma koza	9.492,00	0,00	3.600,00	13.092,00	9.225,00	0,00	8.892,00	18.117,00
9.	Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Farma za tov piladi	0,00	19.859,02	322.366,53	342.225,55	0,00	17.761,14	341.289,27	359.050,41
11.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0,00	82.339,60	82.339,60	0,00	0,00	61.729,78	61.729,78
12.	Farma koka nosilja	0,00	5.160,00	53.070,00	58.230,00	0,00	37.464,00	33.752,00	71.216,00
13.	Pčelinjak	175.799,40	10.172,80	16.654,00	202.626,20	141.862,00	11.504,00	11.760,00	165.126,00
14.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0,00	0,00	111.538,26	111.538,26	0,00	0,00	140.043,60	140.043,60
15.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO	1.440.964,40	73.655,82	1.319.670,39	2.834.290,61	1.129.286,00	142.082,14	1.352.197,65	2.623.565,79
2. BILJNA PROIZVODNJA									
16.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	59.208,80	0,00	55.640,00	114.848,80	86.886,10	6.160,00	95.624,00	188.670,10
17.	Zasijane površine heljdom	73.703,00	3.712,00	38.725,00	116.140,00	48.048,00	4.960,00	36.380,00	89.388,00
18.	Zasijane površine ljekovitim biljem	1.456,00	0,00	2.000,00	3.456,00	3.626,00	0,00	13.300,00	16.926,00
19.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	134.435,00	0,00	190.200,00	324.635,00	106.610,00	0,00	164.860,00	271.470,00
20.	Zasijane površine ostalim povrćem	55.482,00	0,00	97.441,00	152.923,00	3.458,00	12.320,00	7.299,00	23.077,00
21.	Plastenička proizvo.	3.031,00	0,00	8.620,00	11.651,00	4.504,50	1.512,00	10.050,00	16.066,50
22.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	12.985,00	0,00	0,00	12.985,00	1.960,00	0,00	16.000,00	17.960,00
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	13.314,00	0,00	0,00	13.314,00	12.250,00	0,00	0,00	12.250,00
24.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	1.778,00	0,00	0,00	1.778,00	7.833,00	0,00	3.300,00	11.133,00
25.	Realiza. proizvodnje krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00	1.336,79	0,00	0,00	1.336,79
26.	Realiza. proizvodnje jagodičastog voća	6.823,38	0,00	10.698,16	17.521,54	2.767,24	0,00	0,00	2.767,24
	UKUPNO	362.216,18	3.712,00	404.244,16	770.172,34	279.279,63	24.952,00	346.813,00	651.044,63
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA									
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0,00	924,00	35.661,90	36.585,90	0,00	2.042,24	41.147,40	43.189,64
	UKUPNO	0,00	924,00	35.661,90	36.585,90	0,00	2.042,24	41.147,40	43.189,64
4. ORGANSKA PROIZVODNJA									
28.	Certificiranje organske proizvodnje	3.356,92	400,00	1.800,00	5.556,92	840,00	1.981,18	636,48	3.457,66
	UKUPNO	3.356,92	400,00	1.800,00	5.556,92	840,00	1.981,18	636,48	3.457,66

5. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA-KAPITALNA ULAGANJA

29.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	65.343,93	0,00	61.681,90	127.025,83	43.377,46	0,00	0,00	43.377,46
31.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66.675,00	66.675,00
32.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.456,80	0,00	14.456,80
33.	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI-KAPITALNA ULAGANJA

34.	Kupovina poljoprivrednog zemljišta isključivo za poljoprivrednu proizvodnju	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	1.750,00	0,00	1.368,90	3.118,90	780,00	0,00	0,00	780,00
33.	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	43.768,02	7.888,40	33.850,72	85.507,14	0,00	0,00	0,00	0,00
34.	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	0,00	0,00	6.983,21	6.983,21	32.624,15	14.150,08	182.407,54	229.181,77
35.	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0,00	0,00	10.200,00	10.200,00	0,00	0,00	25.000,00	25.000,00
	UKUPNO-KAPITALNA	110.861,95	7.888,40	114.084,73	232.835,08	76.781,61	28.606,88	274.082,54	379.471,03

7. OSTALE VRSTE NOVČANIH PODSTICAJA

36.	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede	/	/	/	24.000,00	/	/	/	0,00
37.	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asoci.	/	/	/	53.000,00	/	/	/	0,00
38.	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima	/	/	/	13.819,14	/	/	/	0,00

OSTALE VRSTE NOVČANIH PODSTICAJA-UKUPNO				90.819,14				0,0
PRENOS IZ PREDHODNE GODINE				0,00				0,00
SVE UKUPNO				3.970.259,99	1.486.187,24	199.664,44	2.014.877,07	3.700.728,47

7. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

Već je naprijed navedeno da je u 2012. godini došlo do primjene novog Zakona o novčanim podsticajima na području Kantona Sarajevo kojim su kandidati na novčani podsticaj svrstani u tri kategorije: neregistrovani kandidati, registrovani kandidati-dopunska djelatnost i registrovani kandidati-osnovna djelatnost, na osnovu čega su utvrđeni različiti iznosi podsticaja po jedinici ostvarene poljoprivredne proizvodnje.

U tabeli br.14. dat je pregled visine ostvarenog prava na novčani podsticaj u 2014. godini za sve tri kategorije kandidata sa područja Kantona Sarajevo.

Tabela br.14.

Vid proizvodnje	Neregistrovani kandidati	Registrovani kandidati dopunska djelatnost	Registrovani kandidati-osnovna djelatnost
Animalna proizvodnja (An)	1.129.286,00	142.082,14	1.352.197,85
Biljna proizvodnja (Bi)	279.279,63	24.952,00	346.813,00
Gljivarska proizvodnja (Glj)	0,00	2.042,24	41.147,40
Organska proizvodnja (Or)	840,00	1.981,18	636,48
Kapitalna ulaganja (Ka)	76.781,61	28.606,88	274.082,54
UKUPNO	1.486.187,24	199.664,44	2.014.877,07
SVEUKUPNO			3.700.728,47

Procentualni udio ostvarenih prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata je slijedeći:

- 40,16 % prava na novčani podsticaj su ostvarili neregistrovani kandidati,
- 5,40 % prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao dopunsku djelatnost,
- 54,45 % prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao osnovnu djelatnost.

Iz navedenog pregleda može se vidjeti da su registrovani kandidati – osnovna djelatnost, u najvećem broju i ostvarili pravo na podsticaj. Međutim, u stvarnosti najveći broj kandidata koji ostvare podsticaj su neregistrovana fizička lica i njihovi iznosi podsticaja tj. realizovana proizvodnja je relativno mala, dok veliki proizvođači sa manje zahtjeva, procentualno ostvare

znatno veći iznos podsticaja, tako da npr. sama farma Butmir učestvuje i sa do 20 % realizovanog prava na podsticaj u okviru animalne proizvodnje.

III ANALIZA OBIMA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Još su prisutne negativne posljedice globalne ekonomske krize koje su se negativno odrazile na poljoprivrednu proizvodnju kako u BiH tako i na području Kantona Sarajevo. Posljedice krize posebno su bile izražene u 2012. i 2013. godini, da bi u 2014. godini došlo do blagog oporavka znatnog broja poljoprivrednih proizvodnji. Posebno ističemo značajniji porast kapitalnih investicija, tj. povećana su ulaganja u izgradnju objekata, nabavku mehanizacije i opreme i nabavku mliječnih krava, a što je osnovni preduslov razvoju poljoprivrede. Novčani podsticaji su sigurno znatnim dijelom uticali na navedena pozitivna kretanja u poljoprivrednoj proizvodnji.

1. Uporedni pokazatelji obima proizvodnje

Stanje poljoprivrede možemo sagledati na osnovu naturalnih pokazatelja realizovane proizvodnje. Ove podatke dobijamo iz odnosa novčanih pokazatelja ukupne realizacije novčanih podsticaja za svaku proizvodnju i iznosa podsticaja po jedinici proizvodnje propisane Odlukom.

Na osnovu gore navedenih proračuna došli smo do podataka o obimu pojedinih vidova poljoprivredne proizvodnje.

Uporedni pokazatelji obima proizvodnje (naturalni prikaz) po pojedinim vidovima proizvodnji u 2013. i 2014. godini prikazani su u narednoj tabeli:

Tabela br.15.

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	2013. godina				2014. godina			
	Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg				Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg			
	Neregistro- vana lica	Registrowana lica (dopunska djelatnost)	Registrowana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO	Neregistro- vana lica	Registrowana lica (dopunska djelatnost)	Registrowana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO
I. ANIMALNA PROIZVODNJA								
1. Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	195	2	716	913	345	2	620	967
2. Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	1022	0	72	1094	977	8	76	1061
3. Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	17	0	23	40	20	0	0	20
4. Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	396	0	98	494	297	40	228	565
5. Farma za tov junadi	380	46	173	599	332	42	265	639

6.	Farma ovaca	21464	708	2476	24648	17899	931	3649	22479
7.	Farma koza	339	0	90	429	369	0	247	616
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi	0	103432	1239871	1343303	0	98673	1483866	1582539
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0	0	1029245	1029245	0	0	881854	881854
11.	Farma koka nosilja	0	6450	53070	59520	0	46830	33752	80582
12.	Pčelinjak	11416	578	757	12751	10133	719	588	11440
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0	0	1239314	1239314	0	0	1721203	1721203
14.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0	0	0	0
2. BILJNA PROIZVODNJA									
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	105,73	0	69,55	175,28	177	11	136	324
16.	Zasijane površine heljdom	210,58	9,28	77,45	297,31	171	15	90	276
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	2,60	0	2,5	5,10	6	0	19	25
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	76,82	0	76,08	152,90	76	0	82	158
19.	Zasijane površine ostalim povrćem	39,63	0	42,37	82,00	2	7	3	12
20.	Plastenička proizvo.	4330	0	8620	12950	4290	1260	6700	12250
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	0	0	3,71	3,71	2,3	0	4,0	6,3
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	12,68	0	0	12,68	9	0	0	9
24.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	0,64	0	0	0,64	3,4	0	1,1	4,5
25.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0	0	0	0	15914	0	0	15914
26.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	24369	0	26745	51114	13177	0	0	13177
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA									
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0	23,10	713,24	736,34	0	63	1028	1091
4. ORGANSKA PROIZVODNJA									
28.	Certificiranje organske proizvodnje	9	1	3	13	9	0	6	15
5. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA									
29.	Štalski objekti za								

uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	1333,55	0	881,17	2214,72	1032	0	1111	2143
Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje	0	0	0	0	0	301		301
6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI								
35. Kupovina novog staklenika ili plastenika	7	0	3	10				
33. Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	50	0	0	54	1	0	0	1
34. Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji		0	1	1	5	0	0	5
35. Priplodnih junica za for.osn. stada krava	0	0	17	17	0	0	50	50

IV EFEKTI PODSTICAJA NA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJI

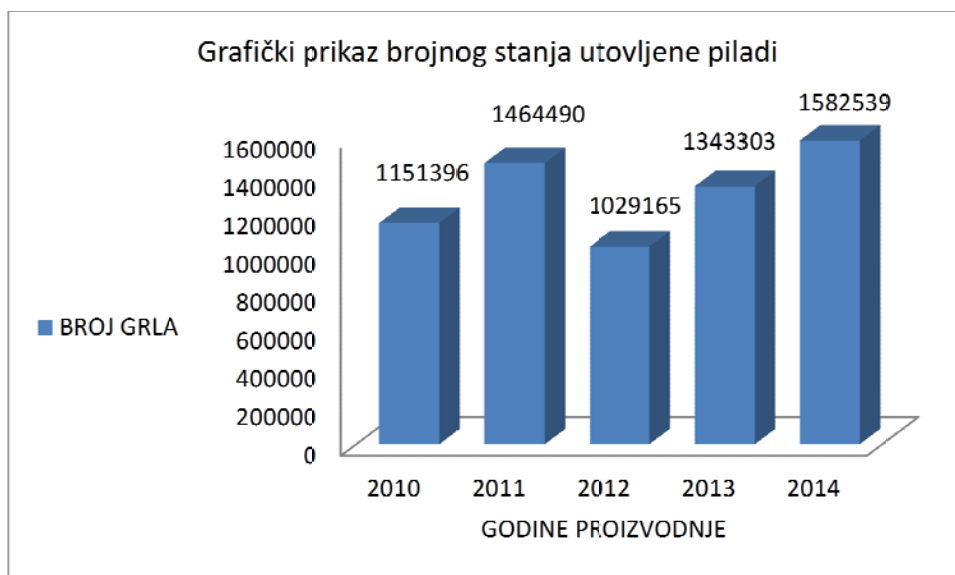
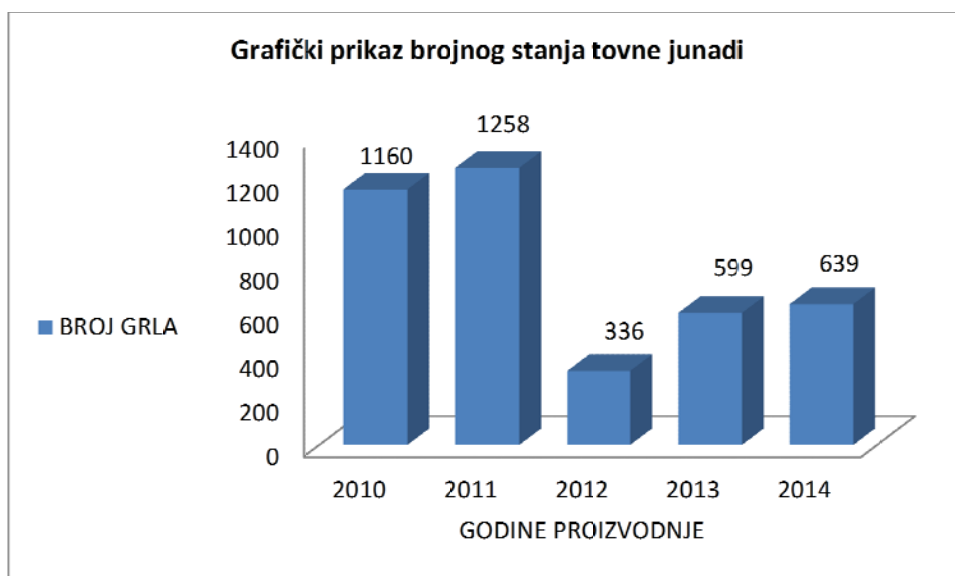
1. ANIMALNA PROIZVODNJA

Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo propisani su vidovi poljoprivredne proizvodnje koji se podstiču. Za skoro sve vidove animalne proizvodnje koje su zastupljene na području Kantona Sarajevo predviđen je podsticaj, tako da se i sredstva podsticaja najviše koriste u ovoj oblasti. Naime, zemljišno klimatski uslovi ovog područja pružaju najbolje uslove za stočarsku proizvodnju. Stoga je u strukturi poljoprivredne proizvodnje u ruralnom dijelu stočarstvo zastupljeno sa 90 % kod poljoprivrednih gazdinstava. Ovo je naročito značajno sa aspekta zapošljavanja stanovništva ruralnih područja jer u toku cijele godine zapošljava raspoloživu radnu snagu.

Efekti podsticaja mogu se sagledati kroz analizu najzastupljenijih proizvodnji na području Kantona: tov junadi, tov piladi, farmu mliječnih krava, uzgoj priplodnih junica i farmu ovaca.

Upoređivanjem pokazatelja o brojnom stanju stoke u 2014. godini sa brojnim stanjem iz 2012. i 2013. godine može se sagledati „kretanje“ obima proizvodnje za navedeni periodu, a što se najslikovitije može sagledati kroz grafički prikaz.

1.1. Farma za tov junadi i farma za tov piladi

Iz
stanja
piladi

grafičkog
prikaza
brojnog
utovljene
junadi i
jasno se vidi

da je najniža proizvodnja zabilježena u 2012. godini, tj. u godini kada je na ovom području bila najizraženija ekonomska kriza. Od tog perioda prisutan je kontinuirani rast proizvodnje. Bitno je istaći činjenicu da se u navedenom periodu za ove proizvodnje iznosi podsticaja nisu bitnije mijenjali, odnosno nisu opadali. Stoga možemo zaključiti da je stabilan podsticaj jedan od bitnih faktora koji utiče na rast proizvodnje.

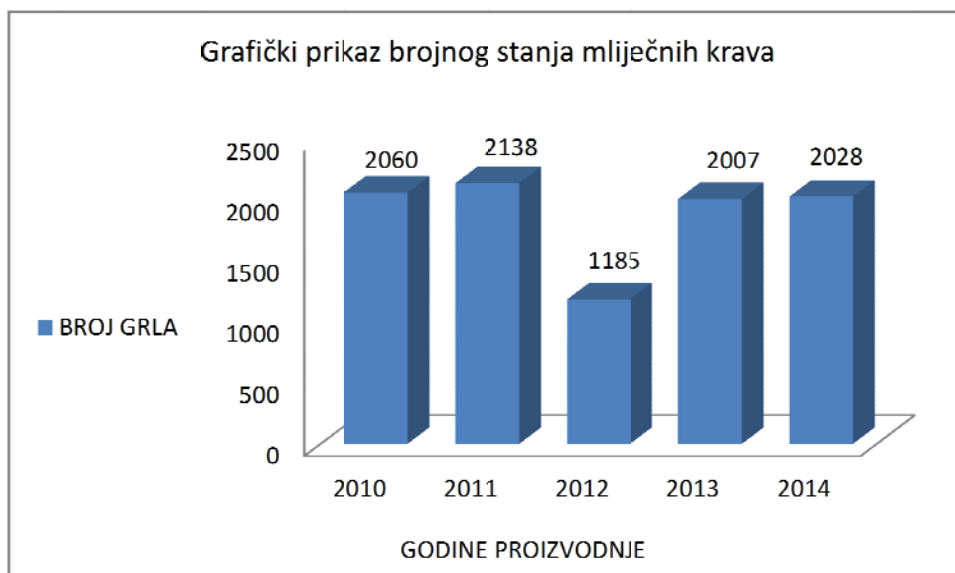
Poseban značaj za privredu Kantona Sarajevo imaju farme koje se bave proizvodnjom junećeg i pilećeg mesa jer su registrovane za obavljanje ove djelatnosti, te kao takve zapošljavaju znatan dio radne snage, a ujedno izmiruju i druge obaveze prema društvu. Njihova proizvodnja se obavlja u objektima namjenskog tipa koji ispunjavaju sve propisane zootehničke i zoohigijenske uslove držanja i uzgoja životinja.

Na području Kantona Sarajevo postoji nekoliko farmi za tov junadi i tov piladi koje, u današnjim uslovima otežane tržišne ekonomije, svojim pozitivnim poslovanjem ipak uspijevaju da se održe

na domaćem tržištu. Ipak, ova održivost bi bila upitna da ove farme ne dobivaju podsticajna sredstva od strane Kantona, pogotovo ako se zna da poljoprivrednici neznatan dio sirovina za svoju proizvodnju obezbjeđuju na vlastitoj farmi. To znači da su oni prinuđeni kupovati hranu i druge sirovine bez dugoročno definisane nabavne cijene, a svoj konačni proizvod (utovljenu junad i pilad) su prinuđeni prodavati nekada i po cijeni koja je niža od tržišne cijene, a sve iz razloga održivosti na tržištu. Samim tim, njihovo pozitivno poslovanje bi bilo dovedeno u pitanje, što bi automatski dovelo do prestanka proizvodnje i gašenja farmi. Ovo bi direktno uticalo na egzistenciju uposlenika na farmi kao i njihovih porodica, a indirektno i na punjenje penzionih i drugih fondova. Imajući u vidu naprijed navedeno, sigurno je da će u narednom periodu biti teško proizvesti konkurentan proizvod kojim bi se održala obstojnost farmi bez adekvatnog novčanog podsticaja.

Za nadati je se da zabilježena povećana proizvodnja govedeg i pilećeg mesa nije prolaznog karaktera i da će u narednom periodu one i dalje rasti, tim prije što postojanje ovih vidova domaće poljoprivredne proizvodnje indirektno utiče na poboljšanje standarda i zdravlje stanovništva.

1.2. Farma mliječnih krava

Kao i kod farmi za tov

junadi i piladi, tako je i kod farmi mliječnih krava ista slika kretanja obima proizvodnje u navedenom periodu. Znači, od 2012. godine prisutan je kontinuirani rast proizvodnje i pored blagog smanjenja iznosa podsticaja u 2014. godini za ovu proizvodnju. Smanjenje podsticaja zadržalo je obim proizvodnje na skoro istom nivou proizvodnje kao i prethodne 2013. godine.

Proizvodnja mlijeka, koja se obavlja na farmama sa većim ili manjim brojem mliječnih grla, je strateška grana poljoprivrede kako za Kanton Sarajevo tako i za Federaciju BiH, te zato program podsticajnih mjera farmi mliječnih krava treba da ima jedan kontinuitet i u narednom periodu.

Obzirom da je proizvodnja mlijeka strateška odrednica Kantona, Zakonom o podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo propisan je podsticaj za farme koje su u sistemu otkupa mlijeka i farme koje nisu u sistemu otkupa mlijeka, a sve s ciljem da se omogući podsticaj za sve farme koje posjeduju 2 i više mliječnih grla.

Za farme mliječnih krava koje su u sistemu otkupa mlijeka propisano je da se zahtjevi na novčani podsticaj podnose kvartalno i farmeri su vezani za isporuku mlijeka registrovanom otkupljivaču

mlijeka u količinama koje su propisane Odlukom, dok se podsticaj za farme koje nisu u sistemu otkupa, zahtjev podnosi jedanput godišnje.

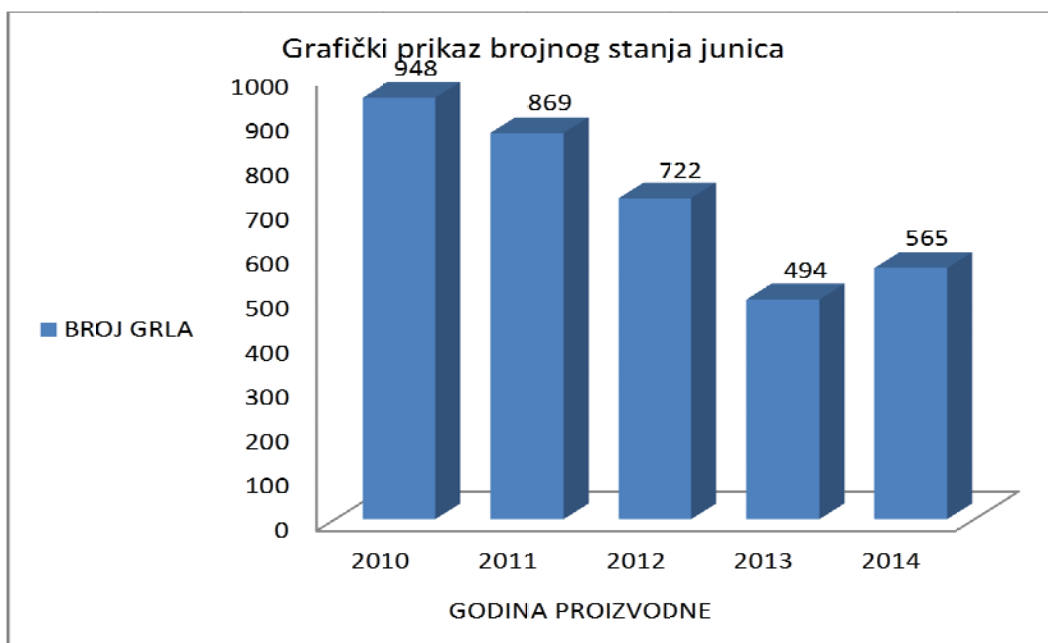
Iz podataka o obimu proizvodnje navedenih u tabeli br. 15. može se vidjeti da je još uvijek veći broj mliječnih krava na farmama koje nisu u sistemu otkupa mlijeka pa je i jedan od ciljeva podsticajnih mjera taj da se što više farmi uključi u sistem organizovanog otkupa mlijeka. Da bi ovaj cilj bio postignut potrebno je da budu ispunjeni drugi preduslovi, a prije svega da otkupljeno mlijeko bude redovno isplaćivano proizvođaču. Redovnom isplatom od strane otkupljivača farmeri bi bili stimulisani da se masovnije uključuju u organizovani otkup mlijeka što bi dovelo do ekonomske održivosti farmi i njihovog proširenja.

U suprotnom, farmeri bivaju destimulisani jer za proizvedeno i predato mlijeko otkupljivaču ne ostvaruju redovno novčanu naknadu, istovremeno se troškovi na farmi gomilaju i ekonomska održivost farme slabi. Ako se ovome doda i prilično niska otkupna cijena svježeg mlijeka za očekivati je da će i pored podsticajnih mjera, dolaziti do gašenja nekih farmi.

Zato se kroz sistem podsticajnih mjera u kontinuitetu podstiče i organizovan otkup mlijeka gdje podsticajna sredstva ostvaruju samo oni otkupljivači mlijeka koji vrše redovne isplate novčanih naknada za proizvedeno mlijeko svojim kooperantima. Podsticanjem organizovanog otkupa mlijeka otkupljivač je stimulisan da vrši otkup mlijeka i od farmi sa manjim brojem grla koje su locirane u udaljenim ruralnim područjima Kantona.

Zato se smatra da samo sinhronizovan poslovni odnos između prerađivača, otkupljivača i proizvođača svježag mlijeka u narednom periodu može dovesti do pozitivnog efekta u smislu osavremenjavanja i proširenja farmi mliječnih krava, a samim tim i do povećanja proizvodnje mlijeka, što i jeste osnovni cilj podsticajnih mjera u ovoj oblasti poljoprivredne proizvodnje.

1.3. Vlastiti uzgoj priplodnih junica

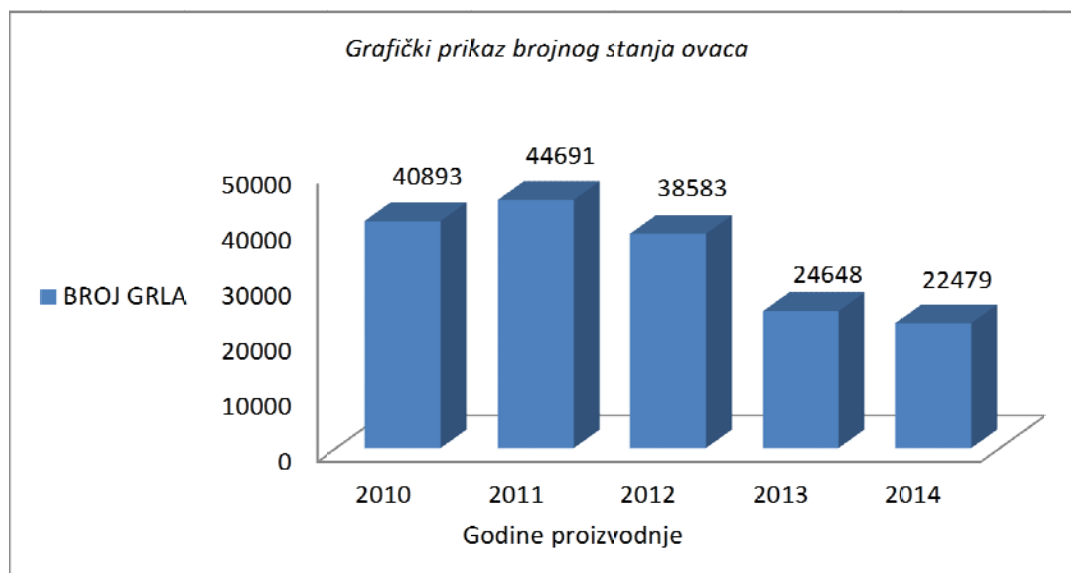
Podsticanjem vlastitog uzgoja priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava na farmi, želi se doprinijeti povećanju brojnog stanja zdravih mliječnih krava sa kontrolisanim genetskim potencijalom na mliječnost.

Međutim, na osnovu podataka o broju uzgojenih priplodnih junica može se vidjeti da je do 2013. godine bio prisutan kontinuirani pad uzgoja priplodnih junica, da bi došlo do njegovog povećanja u 2014. godini.

Već je ranije naglašeno da je osnovni cilj uzgoja junica održanje i povećanje brojnog stanja mliječnih krava radi povećanja proizvodnje mlijeka. Samim tim, uzgoj junica je u uskoj vezi sa proizvodnjom mlijeka tako da se svi problemi koji prate ovu proizvodnju, a pogotovo problem naplate za predato mlijeko otkupljivaču, negativno reflektuju na uzgoj junica. U takvim otežanim uslovima privređivanja poljoprivredni proizvođači ne vide svrhu njihovog uzgoja. Ako se problemu naplate mlijeka doda i povećanje cijena hrane i repro materijala u relativno dugom periodu uzgoja u kojem proizvođač ne ostvaruje nikakvu dobit, onda je razumljivo zašto se poljoprivredni proizvođači teško odlučuju na uzgoj junica.

Da bi se ova tendencija pada uzgoja priplodnih junica od vlastitih krava sa farme zaustavila, neophodno je i u narednom periodu izdvajati značajna novčana sredstva u cilju podsticanja njihovog uzgoja.

1.4. Farma ovaca

U grafičkom prikazu brojnog stanja ovaca može se vidjeti da se kontinuirano smanjuje broj ovaca na koje se ostvaruje podsticaj. Iz ovog prikaza može se zaključiti da se i ukupan broj ovaca na području Kantona kontinuirano smanjuje. Međutim, pokazatelj o broju ovaca na koji je ostvaren podsticaj ne oslikava stanje uzgoja ovaca na području Kantona. Usvajanjem novog Zakona o podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo 2012. godine u značajnoj mjeri izmijenio se karakter podsticaja za ovaj vid proizvodnje. Rok za podnošenje zahtjeva je u mjesecu oktobru, tj. u periodu kada poljoprivrednici zadržavaju u uzgoju samo grla za daljni uzgoj i reprodukciju, a ostala grla su već rasprodali (tovna grla, kurbandi, ostala grla) i samo za ostavljena grla u uzgoju ostvaruju pravo na podsticaj.

Stoga je i broj ovaca na koji se ostvarivao novčani podsticaj u tom periodu bio znatno veći. Po našim saznanjima, brojno stanje ovaca na području Kantona se bitnije ne mijenja u zadnjih 5 godina.

Takođe je za neregistrovane kandidate ograničen broj grla za koji se može ostvariti pravo na podsticaj. Ograničenje je uvedeno s ciljem favorizovanja registrovanih kandidata, kako bi što više kandidata registrovalo obrt ili drugu djelatnost i na taj način riješio svoj radni status.

Jedna od bitnijih odrednica novog Zakona o podsticajima je da se podsticaj daje za provedene zootehničke i zoohigijenske mjere na gazdinstvu, a posjedovanje zdravih grla (ovaca) je samo jedan od uslova za ostvarenje prava na podsticaj. Ovakvim načinom podsticanja nastoji se direktno uticati na poboljšanje uslova za držanje stoke, stimulisanje izgradnje adekvatnih i adaptiranje postojećih farmi radi njihovog približavanja evropskim standardima. Time se, uz pojačanu veterinarsko-zdravstvenu zaštitu grla, stvaraju uslovi za postepeni prelazak sa ekstenzivnog i poluintenzivnog načina držanja ovaca na intenzivni način držanja, a sve u cilju povećanja proizvodnje ovčijih proizvoda.

Posjedovanje adekvatnih štalskih objekata za smještaj i uzgoj ovaca je glavni preduslov za ostvarenje prava na novčani podsticaj, odnosno svaki poljoprivredni proizvođač mora posjedovati jedan metar kvadratni koristan prostor po grlu. Korisna površina prostora po grlu i kvalitet samog objekta su limitirajući faktori za ostvarenje prava na novčani podsticaj. Uvođenjem ovih standarda za objekte kao preduslova za dodjelu podsticajnih sredstava u ovčarstvu, koji su uostalom standardi EU i zemalja u okruženju, kao i pomjeranje roka za podnošenje zahtjeva na novčani podsticaj za ovu proizvodnju u jesenji period kada na farmi ostaje samo osnovno stado, dovelo je do toga da je prikazano brojno stanje ovaca, koje je dobijeno na osnovu utrošenih novčanih sredstava za podsticanje ove proizvodnje, manje u odnosu na predhodne godine.

2. BILJNA PROIZVODNJA

Od općina Kantona Sarajevo, gledajući zemljiše resurse, najbolje predispozicije za razvoj biljne proizvodnje imaju općine Ilijaš, Hadžići, Ilidža i Trnovo.

Međutim, biljna proizvodnja na ovim općinama je i dalje nedovoljno zastupljena iz razloga što su zemljišne parcele koje posjeduju farmeri prilično rascjepkane. Površine parcela kreću se od 0,2 do 0,5 ha, a vrlo rijetke su parcele koje imaju površinu veću od jednog hektara, što otežava primjenu mehanizacije u cilju povećane proizvodnje i postizanja većeg ekonomskog efekta.

Oko 90% animalne proizvodnje direktno se oslanja na biljnu proizvodnju kroz korištenje stočnih krmiva (kukuruzna silaža, stočna repa, travno-djetelinska smjesa, stočna žita) što je dodatni argument za nastavak provođenja podsticajnih mjera u oblasti biljne proizvodnje.

2.1. Ratarska proizvodnja

Ako se analiziraju podaci o obimu zasijanih zemljišnih površina prikazanih u tabeli br.15 , a koji su dobijeni na osnovu ostvarenog prava na novčani podsticaj, može se konstatovati da je došlo do uvećanja sjetvenih površina većine ratarskih kultura u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu. Povećanje sjetvenih površina pod žitaricama je skoro udvostručeno, ljekovitog bilja uvećano je pet puta. Jedino je heljda zasijana na nešto manjim površinama u odnosu na prethodnu godinu. Obzirom da biljna proizvodnja predstavlja osnovu za ostalu poljoprivredu kao i za prerađivačku industriju, neophodno je dalje nastaviti podršku u obimu i kvalitetu kakav je bio do sada, kako bi se zadržao trend rasta ovih proizvodnji na području Kantona

2.2. Povrtlarska proizvodnja

U povrtlarskoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo dominira proizvodnja merkantilnog krompira. Merkantilni krompir jedna je od osnovnih namirnica u ishrani domaćeg stanovništva u zimskom periodu, za čiju proizvodnju Kanton Sarajevo raspolaže povoljnim klimatskim uslovima i zemljišnim resursima, te podsticanje ove proizvodnje i u budućnosti treba nastaviti uz obavezan otkup tržišnih viškova i stabilnu otkupnu cijenu.

Iz grafičkog prikaza površina zasijanih merkantilnim krompirom može se vidjeti veliki pad proizvodnje u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu, da bi u 2014. godini došlo do blagog rasta proizvodnje. Jedan od razloga ovakvog pada je uvođenje ograničenja maksimalnih površina zasijanih krompirom za fizička lica. Uvođenjem ovog ograničenja fizička lica nisu mogla ostvariti pravo za sve zasijane površine, tako da prikazano stanje o ostvarenom pravu na podsticaje ne oslikava realno stanje proizvodnje krompira. Takođe je u 2014. godini došlo i do smanjenja iznosa podsticaja za zasijane površine krompirom, a cijena sjemena i drugog repromaterijala je rasla, tako da su i ovi faktori mogli uticati na eventualno smanjenje površina zasijanih krompirom.

Za ostale povrtno kulture podsticaj se ostvaruje u minornom iznosu, što znači da su iste zastupljene u manjem obimu.

2.3. Voćarska proizvodnja

U strukturi poljoprivrednog zemljišta voćnjaci zauzimaju 7,5 % od ukupnih poljoprivrednih površina i uglavnom su to voćnjaci kruške, jabuke i šljive.

Većinu voćarske proizvodnje u Kantonu Sarajevo karakterišu niski prinosi, klasični uzgojni oblici sa dominacijom krošnjastih vrsta voća, ekstenzivnom proizvodnjom sa starim zasadima sa razmakom sadnje 5 X 5 metara, uglavno u okviru okućnica, sa prevaziđenim sortiment, niskim nivoom agro i pomotehnike i nedostatkom mehanizacije.

Međutim, ohrabruje činjenica da je od 2004. godine došlo do povećanja broja proizvođača koji su orijentisani na intenzivan vid proizvodnje sa novijim uzgojnim oblicima i savremenim sortimentom.

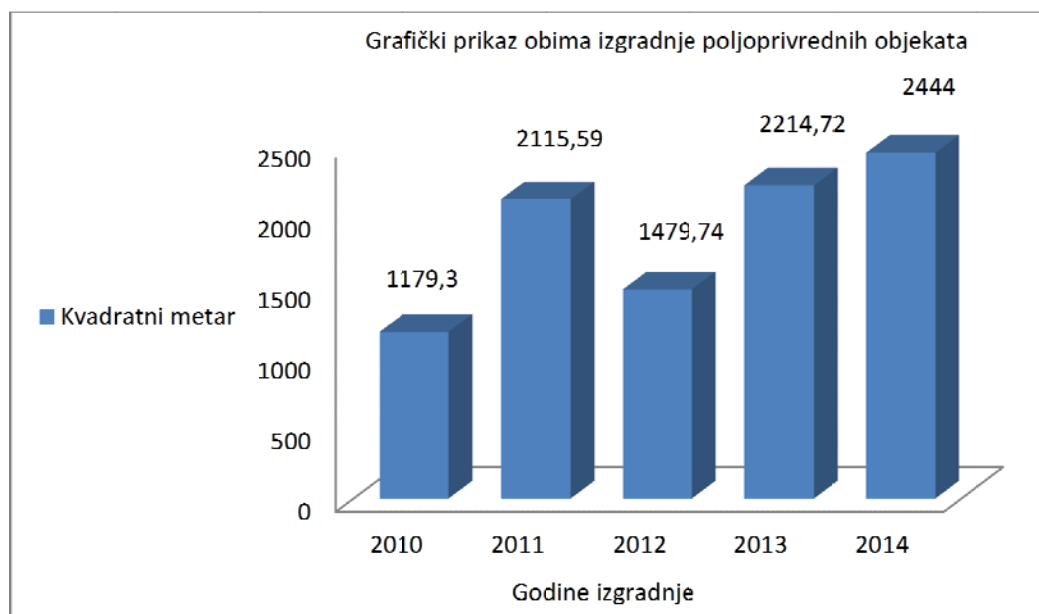
Ako se uporede pokazatelji o površinama na kojima su zasnovani novi zasadi krošnjastog voća može se vidjeti da je sve do 2012. godine zabilježen rast. Tako je u 2009. godini pod novim zasadom bilo podignuto 5,84 ha, 2010. g. 5,21 ha, 2011. godine 7,06 ha i u 2012. godini je 9,7 ha novih zasada krošnjastog voća.

U 2014. godini dolazi do osjetnog rasta zasnivanja novih zasada i krošnjastog i jagodičastog voća ali ne dovoljno i u mjeri u kojoj bi trebali, imajući u vidu da uzgojni uslovi i raspoloživi zemljišni resursi Kantona Sarajevo pružaju povoljne uslove za razvoj određenih vidova proizvodnje voća prvenstveno jabuke, šljive, kruške, te jagodičastog voća: jagode, maline, kupine kao i nekih vrsta borovnice.

Nizak obim proizvodnje u voćarskoj proizvodnji odraz je niza negativnih faktora koji opterećuju ovu proizvodnju zbog kojih se poljoprivrednici slabo opredjeljuju za podizanje voćnjaka, a ovdje ćemo nabrojati samo neke: velika ulaganja u pokretanje proizvodnje, relativno dug vremenski period od zasnivanja voćnjaka do početka proizvodnje, nedostatak rasladnih i prerađivačkih kapaciteta, neorganizovan otkup, nelojalna konkurencija.

Proizvodnja jagodičastog voća uglavnom je zastupljena kao dopunska poljoprivredna djelatnost na imanjima poljoprivrednih gazdinstava sa ograničenim resursima poljoprivrednog zemljišta. Ove proizvodnje na relativno malom prostoru mogu dati značajne prihode poljoprivrednom gazdinstvu jer postoji značajno tržište za njihov plasman.

3. MODEL KAPITALNIH ULAGANJA

Poljoprivredni objekti i poljoprivredna mehanizacija su osnovni preduslovi intenzivne konvencionalne poljoprivredne proizvodnje i dobrih prinosa po jedinici površine. Zato je osnovni cilj uvođenja prava na novčani podsticaj za kapitalna ulaganja putem Zakona o novčanim podsticajima taj da se postigne veća motivisanost poljoprivrednih proizvođača za ulaganja u osavremenjavanje vlastitih gazdinstava, tim prije što se radi o ulaganjima koja ostaju u okviru poljoprivrednog gazdinstva i koja podstiču poljoprivrednog proizvođača za nastavak poljoprivredne proizvodnje.

Ohrabruje činjenica da je u 2014. godini izgrađeno 2 444 m² površine novih poljoprivrednih objekata i prisutan je kontinuitet rasta izgradnje objekata od 2012. godine. Uglavnom se radi o izgradnji novih štalskih objekata za uzgoj krupne i sitne stoke te uzgoj peradi koji ispunjavaju standarde vezane za površinu i kvalitet objekata, čime farmeri nastoje da ispune uslove za dodjelu podsticajnih sredstava u stočarskoj proizvodnji.

Takođe je bitna činjenica da su objekti rađeni u skladu sa građevinskim propisima.

Podsticanje izgradnje poljoprivrednih objekata u okviru gazdinstva treba nastaviti i u narednom periodu u istom ili povećanom obimu, jer je postojanje adekvatnih poljoprivrednih objekata preduslov dobre poljoprivredne proizvodnje.

V PREGLED OSTVARENIH PRAVA NA FEDERALNU NOVČANU PODRŠKU

Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove Kantona Sarajevo obrađuje i zahtjeve za Federalnu novčanu podršku za područje Kantona Sarajevo. Federalne novčane podrške implementiraju se po osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“ broj. 42/10) i podzakonskih akata (Programa i Pravilnika) kojima se definišu kriteriji za ostvarivanje podsticaja i novčani iznosi po jedinici proizvodnje.

Za ostvarenje prava na federalni novčani podsticaj poljoprivredni proizvođači za pojedine proizvodnje (goveđeg mesa-tov junadi,uzgoj 18-sedmičnih pilenki) podnose prijavu početka i završetka proizvodnje, te po navedenim prijavama službenici Odjeljenja su dužni u određenom roku izvršiti obilazak kandidata i zapisnički konstatovati proizvodnju na licu mjesta. Dalje, po kompletiranju zahtjeva propisanom dokumentacijom, Odjeljenje podnosi zahtjeve za isplatu novčane podrške(za svoje proizvođače) Federalnom ministarstvu za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo .

I pored provedene procedure, tj.prijave proizvodnje proizvoda, zapisničke konstatacije i njegovog plasmana na tržište uz adekvatan dokaz o plasmanu, poljoprivredni proizvođač može ostati bez federalne novčane podrške iz razloga neblagovremenog tačnog ažuriranja podataka o korištenju

zemljišnih parcela i raspoloživog stočnog fonda u okviru gazdinstva, a koji se unose u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata do 31.03. tekuće godine, koji se vode u općinama. I pored čestih upozorenja i savjetovanja od strane službenika Odjeljenja, poljoprivredni proizvođači često zaborave na ovu obavezu upisa tačnih podataka u RPG i RK, te ostaju bez federalne novčane podrške.

Kada se radi o proizvodnji svježeg kravljeg mlijeka, Pravilnikom je propisano da za individualne poljoprivredne proizvođače mlijeka zahtjev na novčanu podršku podnosi registrovani otkupljivač mlijeka i to za one individualne poljoprivredne proizvođače koji ostvare proizvodnju mlijeka minimalno 500 l za jedan mjesec. Međutim, svaki individualni proizvođač pojedinačno mora do 15.01. tekuće godine da podnese prijavu početka proizvodnje sa listom korištenja iz RPG i RK u kojoj moraju biti upisana sva mliječna grla. Službenik Odjeljenja mora u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave početka proizvodnje izvršiti obilazak klijenta na mjestu proizvodnje i sačiniti zapisnik o brojnom stanju mliječnih grla sa navedenim ušnim markicama. Iz tog razloga imamo situacija u kojoj službenici Odjeljenja u toku jedne godine izvrše obilazak c.c.a. 180 individualnih proizvođača mlijeka,(koliko Odjeljenje zaprimi prijava početka proizvodnje mlijeka), a zahtjev za isplatu podrške za proizvedeno mlijeko se upućuje Federalnom ministarstvu u toku godine c.c.a. 60 puta (5 otkupljivača X 12 mjeseci).

U tabeli br.16 navedeni su iznosi ostvarenog prava na Federalnu novčanu podršku po proizvodnjama u 2014. godini, koji su ostvarili poljoprivredni proizvođači nastanjeni na području Kantona Sarajevo.

Tabela br.16

Redni br.	POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	IZNOS PODRŠKE U KM
1.	Proizvodnja hljebnih žitarica (pšenica i raž, ječam)	147.402,00
2.	Proizvodnja silažnog kukuruza	103.590,00
3.	Proizvodnja heljde	56.840,00
4.	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor)	6.684,80
5.	Proizvodnja bijelog luka	3.900,00
6.	Proizvodnja gljiva (šampinjini i bukovača)	16.759,70
7.	Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka (za 10 mjeseci)	1.253.241,50
8.	Proizvodnja goveđeg mesa-tov junadi	305.995,00
9.	Uzgoj rasplodnih junica	187.200,00
10.	Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)	280.880,00
11.	Košnice pčela, uzgoj pčelinjih zajednica	3.420,00
12.	Koke nosilje	1.860,00
13.	Ribarstvo	45.240,95
UKUPNO		2.413.013,95

VI ZAKLJUČAK

Značaj poljoprivredne proizvodnje u ukupnom razvoju Kantona je izuzetno važan jer angažuje veći broj nezaposlenog stanovništva, a pogotovo ako se radi o poljoprivrednoj proizvodnji sa jasnom tržišnom orijentacijom.

Međutim, poljoprivreda i njene aktivnosti same po sebi nisu dovoljne da osiguraju razvoj sela i omogućе vraćanje populacije ili njeno zadržavanje u takvom okruženju. Zato je potrebno uporedo obezbijediti razvoj infrastrukture, poljoprivrede i nepoljoprivrednih aktivnosti.

Posmatrajući sveobuhvatno stanje poljoprivredne proizvodnje na području Kantona u proteklih 10-tak godina, može se reći da je primjena Zakona o novčanim podsticajima dala snažan podstrek poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo koji se ogleda u sljedećem:

- povećana je vlastita proizvodnja hrane,
- raspoloživi poljoprivredni resursi su se počeli iskorištavati u većem obimu,
- obezbijeden je jedan dio sirovine za prerađivačku industriju,
- povećana je zaposlenost stanovništva,
- povećana je tržišna orijentisanost poljoprivredne proizvodnje i učešće sektora poljoprivrede u ukupnom nacionalnom dohodku.

Kroz ovaj period došlo je do stvaranja poljoprivrednih proizvođača sa relativno obimnijom poljoprivrednom proizvodnjom, dok je sve manje onih koji se poljoprivrednom proizvodnjom bave kao sporednom djelatnošću. Primjenom novog Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo želi se postići to da se formirani poljoprivredni proizvođači koji imaju obimniju poljoprivrednu proizvodnju koja je tržišno orijentisana, zadrže na postojećem nivou proizvodnje sa tendencijom njenog porasta putem podsticanja farmi kao jedne proizvodne cjeline sa zaokruženim sistemom proizvodnje i plasmana proizvoda.

Iz naprijed izložene analize ostvarenog obima poljoprivredne proizvodnje jasno je uočljivo da je došlo do povećanja obima proizvodnje skoro svih vidova poljoprivrede. Ako se tome doda i zabilježeno povećanje izgradnje novih štalskih objekata, onda je sasvim razumljivo insistiranje na nastavku provođenja novčanog podsticanja domaće poljoprivredne proizvodnje u narednom periodu.

U periodu priprema za proces integracije u EU i pristup svjetskoj trgovinskoj organizaciji mora se i u poljoprivredi izvršiti harmonizacija politika i legislative sa evropskim standardima i procedurama. Upravo se novim Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo i podzakonskim aktima donesenim na osnovu Zakona utire put lakšem ispunjenju evropskih standarda u poljoprivrednoj proizvodnji u momentu kada naša zemlja postane članica EU, a što se posebno odnosi na standarde koji su vezani za štalske objekte na poljoprivrednom gazdinstvu. Pravilnikom propisani posebni uslovi, koje kandidat mora ispuniti kako bi ostvario pravo na novčani podsticaj, pripremaju domaćeg poljoprivrednog proizvođača na sposobnost prilagodljivosti u slučaju promjena okolnosti vezanih za ostvarenje ovog prava. Samim tim, poljoprivredni proizvođač je prinuđen da više ulaže u osavremenjavanje svog poljoprivrednog gazdinstva i farmi radi usklađivanja sa međunarodnim standardima proizvodnje i

poboljšanja zootehniških i zoohigijenskih uslova držanja stoke na području Kantona Sarajevo, kao i radi bolje primjene agrotehničkih mjera u biljnoj proizvodnji.

Sarajevo; april 2015.godina

MINISTAR

Dr Muharem Šabić

O B R A Z L O Ź E N J E

A – PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje ovog zaključka sadržan je u čl. 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 36/14 – Novi prečišćeni tekst i 37/14) i članu 34. st. (1) i (2). Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivrednoj proizvodnji ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/12 i 15/13).

B – RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Programom rada Ministarstva privrede i Vlade Kantona Sarajevo, za 2015. godinu, utvrđena je obaveza Ministarstva privrede Kantona Sarajevo da Vladi Kantona Sarajevo dostavi **izvještaj** o realizaciji novčanih podsticaja u prethodnoj godini najkasnije do 30. aprila tekuće godine. Ova obaveza utvrđena je na osnovu člana 34. stav (1) Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br.1/12 i 15/13). Stav (2) istog člana propisao je obavezu Vladi da najkasnije do 30 juna tekuće godine dostavi Skupštini Kantona Sarajevo **informaciju** o realizaciji novčanih podsticaja u prethodnoj godini.

Podsticanje poljoprivredne proizvodnje provođenjem Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, a koji je usklađen sa federalnim Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/10) nastoji se održavati i postepeno povećavati nivo pojedinih poljoprivrednih proizvodnji. Konačan cilj ovih zakona je postizanje osavremenjavanja i investicionog jačanja poljoprivrednih proizvođača, te pomoć pri stvaranju jakih, savremeno opremljenih i tržišno orijentisanih robnih poljoprivrednih proizvođača.

Ovim izvještajem prezentirano je stanje agrara u okviru ukupne socijalno – ekonomske situacije, zakonski okvir na kantonalnom i federalnom nivou, te dati rezultati o ostvarenoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Prezentirani su rezultati u naturalnom i vrijednosnom obliku za ostvarenu proizvodnju, za koje se može reći da su u značajnoj mjeri posljedica primjene kantonalnog i federalnog zakona. Na osnovu iskazanih pokazatelja vidljiv je efekat podsticaja poljoprivredne proizvodnje. Posmatrajući sveobuhvatno stanje poljoprivredne proizvodnje na području Kantona u protekloj godini, može se reći da je primjena Zakona o novčanim podsticajima dala podstrek poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo koji se ogleda u sljedećem:

povećana je vlastita proizvodnja hrane,

raspoloživi poljoprivredni resursi su

se počeli iskorištavati u većem obimu,

obezbijeden je jedan dio sirovine za

prerađivačku industriju,

povećana je zaposlenost stanovništva,

povećana je tržišna orjentisanost poljoprivrednih proizvođača kao i učešće sektora poljoprivrede u ukupnom dohodku.

Analitički pregled poljoprivrednih proizvođača koji su ostvarili pravo na novčane podsticaje za pojedine segmente poljoprivredne proizvodnje u 2014. godini, prezentiraju se na web stranici Ministarstva privrede (www.ks.gov.ba)

Shodno navedenom predlažemo Vladi Kantona Sarajevo da prihvati predloženi izvještaj.

- PODSTICAJI

12 MJESE!

① 15/13

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina XVII – Broj 1

Ponedjeljak, 9. januar 2012. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona

Na osnovu člana 18. stav 1. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04) i u skladu sa članom 28. stav 4. Zakona o poljoprivredi ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 88/07 i 4/10) Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 09.01.2012. godine, donijela je

ZAKON

O NOVČANIM PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) izvori i visina novčanih sredstava, mjere novčanih podsticaja u poljoprivredi, modeli podsticaja, opšti uslovi za ostvarenje novčanih podsticaja, korisnici novčanih podsticaja, postupak ostvarenja novčanih podsticaja, izvještavanje o realizovanim novčanim podsticajima, nadzor nad provođenjem ovog zakona, kaznene odredbe, kao i druga pitanja u vezi sa novčanim podsticajima na području Kantona.

Član 2.

(Svrha zakona)

Svrha donošenja ovog zakona je provođenje harmonizacije mjera novčanih podsticaja sigurnosti i kontinuiteta novčanih podsticaja sa ciljem stvaranja i podsticanja poljoprivredne proizvodnje do nivoa samoodrživosti i profitabilnosti u formi tržišno orijentiranih robnih poljoprivrednih proizvođača, podsticanje tehničko-tehnološkog i organizacionog unapređenja sektora poljoprivrede, osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednog proizvođača.

Član 3.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog Zakona, pojedini izrazi imaju slijedeće značenje:

- a) "Poljoprivredna djelatnost" podrazumijeva privrednu djelatnost koja obuhvata biljnu i animalnu proizvodnju i sa njima povezane uslužne djelatnosti u skladu sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u Bosni i Hercegovini.

- b) "Poljoprivredno gazdinstvo" podrazumijeva proizvodnu jedinicu ili grupu jedinica koje čine proizvodnu cjelinu i sa tehničkog i privrednog gledišta, koje se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda; gazdinstvo se može baviti i drugim djelatnostima (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslužnim djelatnostima. Poljoprivredno gazdinstvo može djelovati kao privredno društvo, obrt ili zadruga ako je registrovano za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, te kao porodično poljoprivredno gazdinstvo.

- c) "Porodično poljoprivredno gazdinstvo" je samostalna privredna i socijalna jedinica zasnovana na vlasništvu i/ili upotrebi proizvodnih resursa i upravljanju porodice u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

- d) "Nosilac poljoprivrednog gazdinstva" podrazumijeva fizičko ili pravno lice, ili grupu fizičkih i pravnih lica u skladu sa statusom koji ima grupa i njeni članovi prema zakonima u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, a čije se gazdinstvo nalazi na teritoriji Kantona, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i koji je u Registru poljoprivrednih gazdinstava upisan kao nosilac gazdinstva. Vlasnik obrta registrovanog za obavljanje poljoprivredne djelatnosti je ujedno i nosilac poljoprivrednog gazdinstva. Ovlašteni zastupnik privrednog društva ili zadruge registrovane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti je nosilac poljoprivrednog gazdinstva.

- e) "Kandidat" podrazumijeva poljoprivrednog proizvođača registrovanog za obavljanje poljoprivredne proizvodnje: pravno lice (registrovano po Zakonu o privrednim društvima i Opštem zakonu o zadrugama), fizičko lice (registrovano po Zakonu o obrtu) i neregistrovano fizičko lice koje se bavi poljoprivredom, a koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata na području Kantona.

II. IZVORI NOVČANIH SREDSTAVA

Član 4.

(Izvori novčanih sredstava)

Sredstva za realizaciju novčanih podsticaja iz člana 1. ovog zakona obezbjeđuju se u Budžetu Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: budžet) za svaku kalendarsku godinu i iz drugih izvora.

- (4) Kandidat u toku jedne kalendarske godine ima pravo podnijeti zahtjev za ostvarenje novčanog podsticaja za kupovinu jedne vrste mehanizovanog sredstva priključaka i opreme.
- (5) Kandidat ima pravo podnijeti novi zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj za nabavku mehanizacije nakon isteka roka od pet godina od dana ranije ostvarenog novčanog podsticaja, a opreme nakon pet godina od dana ranije ostvarenog prava na isti novčani podsticaj.

Član 28.
(Donacije)

Kandidat koji je mehanizaciju ili opremu dobio po osnovu donacije nema pravo na ostvarenje novčanog podsticaja za nabavku te mehanizacije i opreme iz člana 14. stav (2) tački b), c), d) i e) ovog zakona.

Član 29.
(Zapisnik)

- (1) Za svaki blagovremen i potpun zahtjev službenici Ministarstva, Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove (u daljem tekstu: Odjeljenje) dužni su na licu mjesta utvrditi i zapisnički konstatovati činjenično stanje (obim proizvodnje, provedene agro-tehničke mjere, stanje usjeva sa očekivanim prinosima, zasnovanu i realizovanu proizvodnju, vrijeme započinjanja gradnje objekta sa stepenom izgrađenosti grubih građevinskih radova i sl.).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana službenici Odjeljenja mogu izaći na teren ako nije dostavljena potpuna dokumentacija uz zahtjev i na licu mjesta kandidata obavijestiti koju je dokumentaciju dužan dostaviti i u kom roku, te zapisnički konstatovati utvrđeno činjenično stanje i obavezu dostavljanja dokumentacije.

Član 30.
(Provjera)

Službenici Odjeljenja mogu za svaki podnešen zahtjev za ostvarenje prava za novčani podsticaj i nakon zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja izaći na lice mjesta i izvršiti provjeru, te zapisnički konstatovati zatečeno činjenično stanje.

Član 31.
(Postupak donošenja rješenja)

- (1) Nakon provedenog postupka utvrđivanja ispunjavanja opštih i posebnih uslova i zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja na licu mjesta Ministarstvo putem Odjeljenja donosi rješenje o ostvarenju prava na novčani podsticaj za kandidata koji ispunio uslove propisane ovim zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Za kandidata koji ne ispunio opšte i posebne uslove propisane ovim zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona Ministarstvo će putem Odjeljenja donijeti rješenje kojim se zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj odbija kao neosnovan.
- (3) Ministarstvo će putem Odjeljenja donijeti rješenje o odbacivanju zahtjeva za ostvarenje prava na novčani podsticaj za kandidata čiji zahtjev bude neblagovremen i nepotpun.

Član 32.
(Žalba)

Rješenje iz člana 31. ovog zakona konačno je u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu.

Član 33.
(Nalog za isplatu)

Za kandidata za kojeg se utvrdi da ispunjava opšte i posebne uslove za ostvarenje prava na novčani podsticaj Ministarstvo će rješenje iz člana 31. stav (1) ovog zakona sa nalogom za isplatu

novčanih sredstava dostaviti Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.

VIII. IZVJEŠTAVANJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE

Član 34.
(Izvjешtavanje)

- (1) Ministarstvo je obavezno Vladi dostaviti izvještaj o realizaciji novčanih podsticaja u prethodnoj godini najkasnije do 30. aprila tekuće godine.
- (2) Vlada je obavezna da najkasnije do 30. juna tekuće godine dostavi Skupštini Kantona Sarajevo informaciju o realizaciji novčanih sredstava za novčane podsticaje za prethodnu godinu.

Član 35.
(Čuvanje dokumentacije)

- (1) Odjeljenje je dužno čuvati pet godina, od dana pravosnažnosti rješenja, sve predmete sa kompletnom dokumentacijom.
- (2) Kandidat je dužan čuvati dokumentaciju na osnovu koje je ostvario pravo na novčani podsticaj pet godina, računajući od dana uplate novčanih sredstava na račun kandidata.

IX. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 36.
(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti.

Član 37.
(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni poljoprivredni inspektor (u daljem tekstu: poljoprivredni inspektor).

Član 38.
(Predmet inspeksijskog nadzora)

- (1) Ukoliko poljoprivredni inspektor u toku vršenja inspeksijskog nadzora, utvrdi da su povrijeđene odredbe ovog zakona ili provedbenih propisa donesenih na osnovu ovog zakona rješenjem nalaže da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci otklone odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja.
- (2) U obavljanju inspeksijskog nadzora poljoprivredni inspektor može privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, te zadržati iste do okončanja prekršajnog odnosno sudskog postupka.
- (3) O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stava (2) ovog člana poljoprivredni inspektor obavezno izdaje potvrdu.

Član 39.
(Istinito prikazivanje proizvodnje)

- (1) Ukoliko se utvrdi da su sredstva ostvarena na ime novčanih podsticaja utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona utrošena nenamjenski ili su ostvarena na osnovu lažno prikazanih činjenica ili predočene lažne dokumentacije, kandidat je dužan vratiti novčana sredstva, zajedno sa zakonom propisanim zateznom kamatom, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti rješenja.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, kandidat može podnijeti novi zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj iz poglavlja III. i IV. ovog zakona i ostvariti pravo na novčani podsticaj, ukoliko je ispunio sve uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, nakon tri godine od dana povrata novčanih sredstava naloženih rješenjem.